

Το μύρο του Αγίου Δημητρίου: Ιστορία και σύγχρονα θαύματα

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Του Πρωτοπρ. Γεωργίου Θεοδωρή

Τήν πρώτη πληροφορία για τήν ανάβλυση τοῦ μύρου βρίσκουμε στόν Ἰωάννη Καμενιάτη, ὁ ὁποῖος ἐξιστόρησε τήν ἄλωση τῆς Θεσσαλονίκης ἀπό τοὺς Σαρακηνοὺς τό 904. Αὐτός γιά πρώτη φορά ἀποκαλεῖ τόν Ἅγιο Δημήτριο «μυροβλύτην». Γράφει ὁ Καμενιάτης: «Αὐτόν γάρ αὐχεῖ Θεσσαλονίκη τόν Παῦλον ἔχειν τῆς εὐσεβείας διδάσκαλον τό σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, μετ' ἐκεῖνον δέ τόν μέγαν ἐν μάρτυσι καί ἀξιοθαύμαστον ἐν ἀθλοφόροις Δημήτριον τόν Μυροβλύτην, πολύν ἀγῶνα ὑπέρ τῆς εὐσεβείας καταβαλόμενον», (διότι γι' αὐτόν τόν λόγο εἶναι περήφανη ἡ Θεσσαλονίκη, ἐπειδὴ ἔχει τόν Παῦλο, τό σκεῦος ἐκλογῆς, διδάσκαλο τῆς εὐσέβειας, καί μετὰ τόν Παῦλο τόν μεγάλο μεταξύ τῶν μαρτύρων καί ἀξιοθαύμαστο μεταξύ τῶν ἀθλοφόρων, τόν Δημήτριο τόν Μυροβλύτη, ὁ ὁποῖος καί αὐτός ἀγωνίσθηκε πολύ καί κοπίασε γιά τήν εὐσέβεια).

Ὁ Κωνσταντίνος Ἀκροπολίτης (Μέγας Λογοθέτης ἀπό τό 1296 ὡς τό 1321, γνωστός συναξαριστής, ρήτορας, καί ἐπιστολογράφος) στόν λόγο του «εἰς τόν Μεγαλομάρτυρα καί μυροβλύτην Δημήτριον» περιγράφοντας ἕνα θαῦμα θεραπείας ὀφθαλμῶν διά τοῦ μύρου, ἀποκαλεῖ τόν Ἅγιο «μυροβλύτην». Γράφει ὁ Ἀκροπολίτης: «...σπεύδοιμι δέ πρός τήν τοῦ Μεγάλου Δημητρίου πόλιν ὅση μοι δύναμις, ὡς ἂν ἐκεῖσε γενόμενος παρά τε τόν ναόν ἀφικοίμην καί τῇ τιμῇ προσεπιρριφείην σορῶ καί τῷ θείῳ τούτος ὀφθαλμούς ἐπιχρिसαίμην μύρῳ καί τήν ὀπτικήν ἀπολάβοιμι, πέποιθα γάρ ὡς πάραυτά μοι τάς ὄψεις ὁ μυροβλύτης ἰάσαιτο. Καί ὁ μυροβλύτης «ἀλλά δεῦρό μοι τοῦ ἵππου ἐπίβηθι πρός βραχύ καί πρός ὀλίγον δια ναπαύθητι», (βιάζομαι νά πάω στήν πόλη τοῦ μεγάλου Δημητρίου μέ ὅση δύναμη ἔχω, φτάνοντας δέ στόν ναό καί προσπίπτοντας στήν τιμία σορό ἐπάλειψα τά μάτια μου μέ τό θεῖο μύρο καί ἀπέκτησα τήν ὄρασή μου. Εἶχα πιστέψει πῶς ἀμέσως ὁ μυροβλύτης θά μοῦ χάριζε τήν ὄρασή μου. Καί ὁ μυροβλύτης μοῦ εἶπε: «ἔλα ἀνέβα πάνω στό ἄλογό μου γιά λίγο καί ξεκουρά σου λιγάκι»).

Ἐπίσης ὁ Ἰσίδωρος Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (1342-1396) ὀνομάζει τόν Ἅγιο Δημήτριο «μυρορρόα»: «ἀλλ' οὐ τοῦτο μόνον ἱκανόν, ἀγαπητοί, ἕως ἂν ἡμῖν μή προσῇ καί βίος ἐπαινετός καί εὐώδης καί ὁ Δημήτριος ὁσφραινόμενος ἥδεται μυρορρόας...», (ἀλλά μόνον αὐτό δέν εἶναι ἀρκετό ἀγαπητοί, ἂν δέν μᾶς παρουσιάσει καί ζωή ἀξιέπαινη καί εὐώδη, ἀπό τήν ὁποία ὁσφραινόμενος ὁ Δημήτριος μυροβλύζει εὐχάριστα).

Ἀλλά καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Γαβριήλ (1397-1416) στίς ὁμιλίες του ὀνομάζει τόν Ἅγιο μυροβλύτη. «Σύ, δέ, μάρτυς, μέγιστε τοῦ Χριστοῦ, μυροβλύτα Δημήτριε...», (Ἐσύ δέ μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ, μυροβλύτα Δημήτριε...). Ὁ ἴδιος ἐπίσης λίγο παρακάτω γράφει: «Διά ταῦτα καί ἡμεῖς ὑπόθεσιν μεγίστων προθέντες τόν θαυματουργόν καί μυροβλύτην Δημήτριον...» (γι' αὐτό κι ἐμεῖς ὡς μεγάλη ὑπόθεση προβάλουμε τόν θαυματουργό καί μυροβλύτη Δημήτριο...).

Ἀπό μία ἐπιγραφή τοῦ 1284 μ.Χ. πάνω σέ λευκόμάρμαρο, ἡ οποία βρέθηκε στή Θεσσαλονίκη δίπλα στήν πύλη τοῦ τζαμιοῦ Ἑσκή Σεράι (ναός τοῦ Προφήτη Ἡλία) πού δημοσιεύθηκε ἀπό τούς Εὐθ. Τσιγαρίδα – Κάτια Λοβέρδου-Τσιγαρίδα καί σήμερα βρίσκεται στό Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (Ροτόντα), πληροφορούμαστε ὅτι ὁ ἀνακαινιζόμενος ναός τοῦ τρισμάκαρος «ἔχει ἐντός τόν μέγα μυροβλύτη».

Τέλος, νά ποῦμε πῶς πολλοί ἐγκωμιαστές ἐπιγράφουν τούς λόγους καί τά ἐγκώμιά τους ἀποκαλώντας τόν μεγαλομάρτυρα Ἅγιο Δημήτριο «μυροβλύτη». Στήν λειτουργική ἐπίσης ζωή καί παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας μετά τόν 10ο αἰῶνα ὁ Ἅγιος Δημήτριος μνημονεύεται ὡς «μεγαλομάρτυς καί μυροβλύτης».

Από τή μελέτη τῶν πηγῶν, τῶν κανόνων, τῶν ὕμνων, τῶν τροπαρίων καί γενικά τῆς λειτουργικῆς καί λατρευτικῆς παράδοσης, προκύπτει ὅτι ἡ ἀνάβλυση τοῦ μύρου γινόταν εἴτε ἀπό τό πηγάδι, εἴτε ἀπό τόν τάφο, εἴτε ἀπό τή λάρνακα καί τό κιβώριο, εἴτε ἀπό τή λογχισμέ νη πλευρά, εἴτε ἀπό τό σῶμα καί τή σορό τοῦ μάρτυρα, ὡς τήν ἀστείρευτη πηγή. Τά μύρα αὐτά ἦταν «ἀείρροα», σχηματίζουν «ποταμόν» πού διαπότιζε ὅχι μόνο τήν πόλη ἀλλά καί «πᾶσαν τήν γῆν» μέ ἀποτέλεσμα νά καταγγέλλεται στήν οἰκουμένη ὅτι τό μύρο εἶναι «ἀμοιβή τῆς ἀγνείας» τοῦ μάρτυρα καί δείγμα «ἀληθοῦς ἀφθαρσίας». Ἐπίσης «τό αἶμα Δημητρίου» πού ἔρρευσε ἀπό τή λογχισμένη πλευρά μεταβάλλεται σέ «μύρον κοινόν ἀναβλύζον ἐξ αὐτῆς καί παρέχον τοῖς πιστοῖς ἰάματα» (τό αἶμα τοῦ Δημητρίου πού ἔρρευσε ἀπό τήν πλευρά του μεταβάλλεται σέ κοινό – πού μποροῦν νά τό πάρουν ὅλοι – μύρο πού ἀναβλύζει ἀπό αὐτήν (τήν πληγή) καί παρέχει θεραπείες στούς πιστούς), ἐνῶ ἡ εὐωδία του ἐκδιώκει τούς δαίμονες. Ἡ σορός τῶν ἁγίων λειψάνων ἀνέκαθεν, ἀναφέρει ὁ ἅγιος Συμεών ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ἀποτελεῖ «πηγή ἀκενώτων δωρεῶν πού ἀναβλύζει ἀβύσσους ἰαμάτων πρός ἀνακούφιση ὅσων δοκιμάζονται», διότι ἀναδεικνύεται πάντα «θεραπευτήριο ὅσων πάσχουν, θεραπεία τῶν ἀσθενῶν, παρηγοριά γιά ὅσους στενοχωριοῦνται, κοινό καί σωτήριο καταφύγιο» ὅλων τῶν ἀνθρώπων ὅχι μόνο τῶν πολιτῶν αὐτῆς τῆς πόλης ἀλλά «καί τῶν ξένων». (Ἐπιγραφή ψηφιδωτοῦ δεξιοῦ πεσσοῦ ἱεροῦ βήματος 7ου αἰ.).

Βιώνοντας ὁ ὕμνογράφος τήν εὐεργεσία πού λαμβάνει κανεῖς ἀπό τίς πρεσβείες τοῦ Ἀγίου, πού ἐνώθηκε μέ τήν πηγή τοῦ μύρου πού εἶναι ὁ Χριστός, κι ἀπαθανατίζοντας ἐπιγραμματικά τήν ὀρθόδοξη θεολογική θεώρηση τῶν ἁγίων ὡς μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ Χριστός, ἡ κεφαλή καί ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας, αὐτός εἶναι τό μύρο. «Τό μύρον Χριστός ἐν τῇ ψυχῇ σου, Δημήτριε, ῥεῦσαν νοητῶς, ὡς χεῖλεσι σοῖς μέλεσι, μύρου πηγὴν ἐξέχεε, τῆς χάριτος τοῦ Πνεύματος σεπτόν δεικνύων σε σκήνωμα». Ὁ Χριστός, πού εἶναι τό αἰώνιο μύρο, ἔρρευσε στήν καρδιά σου, Δημήτριε. Κι αὐτό τό μύρο, ὁ Χριστός, ξεχειλίζει ὅχι μόνο ἀπό τό στόμα – μέ τήν ὀρθόδοξη διδασκαλία σου – ἀλλά ἀπό ὅλα τά μέλη τοῦ σώματός σου, τοῦ ἀγνοῦ καί ἁγίου. Ἔγινες ὁ ἴδιος πηγὴ μύρου κι εὐωδίαζες μέσα στόν κόσμο σκορπώντας τό ἄρωμα τῆς χάριτος στήν Ἐκκλησία.

Ὁ στενός καί ἀδιάρρηκτος δεσμός μέ τόν Κύριο τόν ταυτίζει μαζί του, ὥστε τελικά καί τό αἶμα τοῦ Μάρτυρα νά γίνεται μύρο. Ἀκούει ὁ ποιητής τόν Μεγαλομάρτυρα νά ἀπευθύνεται μέ περιπάθεια πρός τόν Κύριο:

«Ἐγὼ φησιν ὁ ἐρώμενος, ἐγώ, Νυμφίε, σπεύδω ὀπίσω σου· ὁσμή γάρ μύρων σου πάντων τῶν μύρων ὑπέρκειται, ἥτις ἡμῶν τό αἶμα μύρον εἰργάσατο». Πληγωμένος ἀπό τόν ἔρωτά σου, Νυμφίε μου, λέει ὁ ἅγιος, τρέχω ξοπίσω σου. Τό ἄρωμα τῶν

δικῶν Σου μύρων ξεπερνᾷ κάθε μύρο. Κι εἶναι αὐτό πού μέ ἀλλοιώνει, ὥστε καί τό αἷμα μου μετέβαλε σέ μύρο.

Σέ ἄλλο τροπάριο ἀπηχεῖ ἡ ἔννοια τοῦ χωρίου τῆς Β΄ πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς (2, 15) ὅτι ὁ χριστιανός ἔχοντας μέσα του τόν Χριστό, μέ τή διδασκαλία καί τά μυστήρια, γίνεται «εὐωδία Χριστοῦ».

Τέλος, ὁ 132ος Ψαλμός τοῦ Δαυίδ, ὅπου γίνεται λόγος γιά τό μύρο πού εὐωδίαζε κατά τή στέψη τοῦ Ἀαρών καί συμβόλιζε τήν ἐνότητα τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, δίνει ἀφορμή στόν ἅγιο πατριάρχη Φιλόθεο νά διατυπώσει μία θεμελιώδη ἐκκλησιολογική ἀλήθεια. Ἀπευθυνόμενος πρὸς τόν μυροβλύτη ἅγιο λέγει: «Ὡς μύρον μέν ἔφησε Δαυίδ ὁ θεῖος, ἐν Πνεύματι, τήν ἔνωσιν, ἔνδοξε, τῶν ἀδελφῶν τήν τερπνήν· τά δέ μύρα σου, σοφέ, τήν νέαν κτίσιν συνάγει πρὸς ἔνωσιν, μύρου τοῦ κρεῖττονος». Ἡ μνήμη τοῦ Μυροβλύτη, πού συνάγει ὅλους τοὺς χριστιανούς, εἶναι ἓνα δυνατὸ μάθημα πρὸς ὅλα τά μέλη τῆς νέας κτίσης, τῆς Ἐκκλησίας. Προτρέπει νά διατηρήσουμε τήν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος, νά μείνουμε ἐνωμένοι στή μία, ἁγία, καθολική καί ἀποστολική Ἐκκλησία, ὅπου ἀναβλύζει τό ἀνώτερο, τό «κρεῖττον» μύρο, ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Τό ἀληθινὸ μεγαλεῖο τό βρίσκουμε σέ δύο στοιχεῖα πού ἀναβλύζουν ἀπὸ τή ζωή του καί ἀρδεύουν τήν Ὁρθοδοξία: τό μύρο καί τό αἷμα, πού πρόσφερε στόν Χριστό. Μέσα σ' αὐτά κλείνεται σάν σέ πολύτιμες φιάλες τό ἀπόσταγμα τῆς ὑπαρξης τοῦ Δημητρίου, πού παίρνει ἡ Ἐκκλησία καί τό προσφέρει στοὺς πιστοὺς.

Γνώρισμα λαμπρό τοῦ ἁγίου εἶναι ἡ παρθενία, πού ἄσκησε μέ μία τέλεια ἀφιέρωση στόν Θεό. Ὁ Δημήτριος κράτησε καθαρὴ τή σκέψη καί τήν καρδιά του, ἀγνό τό σῶμα του καί ἅγια τήν ψυχὴ του, δοσμένη ὁλοκληρωτικά στόν Κύριο. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς τόν χαρακτηρίζει ὁσιο, παρθένο, πάγκαλο καί παναμώμητο. Εἶχε ἔργο του κύριο τό κήρυγμα καί τή διδασκαλία τοῦ εὐαγγελίου. Προικισμένος μέ διδακτικὸ χάρισμα, συγκέντρωνε πλήθη Θεσσαλονικέων στή Χαλκευτικὴ στοά καί μέ παρρησία, «ἀπτοήτῳ γλώσσει» κατά τόν Λέοντα Σοφὸ, εὐαγγελιζόταν στόν εἰδωλολατρικὸ κόσμον τῆ βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Κατέστησε ἔτσι τόν ἑαυτό του ὁ ἅγιος σκεῦος εὐωδιαστό, πού ἀνέβλυζε τήν ὁσμὴ τῆς ζωῆς στοὺς γύρω του (Β΄ Κορ. 2,14.16). Κι ὅταν ἀργότερα οἱ χριστιανοὶ βρέθηκαν μπρὸς στό ἁγιασμένο νερό τοῦ πηγαδιοῦ, μέσα στό ὁποῖο ρίχτηκε τό νεκρὸ σῶμα τοῦ Μάρτυρα, αὐθόρμητα συνεδύασαν τό μύρο τοῦ τάφου μέ τήν εὐωδία τῆς ἀγνότητας καί τό εἶδαν ὡς σύμβολο παρθενίας. Σχολιάζει ἐμπνευσμένα ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλας προσφωνώντας τόν ἅγιο Δημήτριο: «Ὡ σύ, πού δέν φάνηκες μόνο ὁ ἴδιος εὐωδία Χριστοῦ, ἀλλὰ καί στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους συνιστοῦσες τό “κενωθέν μύρον”. Ὡσύ, πού ἄφησες πρῶτα μέν αἷμα, τώρα δέ μύρο ἀπ' τὶς πληγές σου ἢ μᾶλλον καί τώρα ὄχι λιγότερο ἀπὸ πρὶν αἷμα. Διότι τό σῶμα σου, πού

πληγώθηκε από χτυπήματα και τραύματα τότε, ανέβλυσε μύρο. Ἐπειδή καθόλου δέν τοῦ ἔλειπε ἡ καθαρότητα καί ἡ ἀγνότητα καί ἡ παρθενία, μετέσχε κι αὐτό στήν εὐωδία τοῦ πνεύματος. Τό αἷμα κατέστη τό ἴδιο μύρο».

Ἄν τό μύρο συμβολίζει τήν παρθενία τοῦ Δημητρίου, τό αἷμα δηλώνει τό μαρτύριό του. Ὁ ἅγιος ὑπῆρξε παρθένος ἀλλά καί ὁμολογητής. Ὑπῆρξε διδάσκαλος ἀλλά καί ἄθλητής. Ὁμολόγησε τήν πίστη του μπροστά στόν αὐτοκράτορα τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους πού βρέθηκε ἐκεῖνες τίς μέρες στή Θεσσαλονίκη ἐπιστρέφοντας ἀπό μία ἐκστρατεία καί ἄθλησε γιά τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ παλεύοντας μέ τό θάνατο. Ὑπακούοντας στήν προτροπή τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τόν Τιμόθεο, πρῶτος αὐτός γεύθηκε τούς καρπούς τῆς διδασκαλίας του, τό μαρτύριο δηλαδή, καί τή δόξα του, ὅπως ὁ καλός γεωργός μεταλαμβάνει πρῶτος ἀπό τούς καρπούς τῶν κόπων του (Β΄ Τίμ. 2,6). Φυλακισμένος μέσα στά λουτρά καί ἀποδυτήρια τοῦ σταδίου, λογχίστηκε μόλις ἔγινε γνωστό ὅτι «ὁ Θεός τοῦ Δημητρίου» βοήθησε τόν Νέστορα νά νικήσει τόν φοβερό μονομάχο Λυαῖο. Τό σῶμα του ρίχτηκε μέσα σ' ἓνα πηγάδι τῶν λουτρῶν καί τό αἷμα του πορφύρωσε τό νερό μεταβάλλοντάς το σέ μύρο. Ἀλλά τό μύρο καί τό αἷμα τοῦ Δημητρίου θά ἔμεινε περιβεβλημένο μόνο μέ ἀνθρώπινη αἵγλη, ἂν τό περιορίζαμε στό πλαίσιο μίας ἀπλῆς θυσίας, μεγαλειώδους ὅπωςδήποτε καί ἡρωικῆς, ὅπως εἶναι κάθε θυσία ἀνθρώπου γιά μία πίστη. Ἡ θυσία ὅμως τοῦ ἁγίου ἔχει ἄλλες διαστάσεις, πού ξεφεύγουν ἀπό τά μέτρα αὐτοῦ τοῦ κόσμου καί τήν περιβάλλουν μέ φωτοστέφανο θεϊκό. Συντελεῖται ὡς μίμηση Θεοῦ καί ἐπιτελεῖται ἐν ἀγάπῃ, «καθώς καί ὁ Χριστός ἠγάπησεν ἡμᾶς καί παρέδωκεν ἑαυτόν ὑπέρ ἡμῶν προσφοράν καί θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὁσμήν εὐωδίας» (ὅπως καί ὁ Χριστός μᾶς ἀγάπησε καί ἔδωσε τή ζωή του γιά μᾶς ὡς προσφορά καί θυσία, πού τή δέχεται εὐχάριστα ὁ Θεός) (Εφ 5, 1-2). Ἀπό τό μαρτυρικό τέλος του, λοιπόν, ἐπί βασιλείας Μαξιμιανοῦ (286-305) μέχρι καί σήμερα ὁ μεγαλομάρτυρας καί μυροβλύτης Ἅγιος Δημήτριος ἀξιώνεται μεγάλης τιμῆς καί εὐλάβειας σ' ὅλο τόν χριστιανικό κόσμο. Χριστιανοί ἀπό τά πέρατα τῆς γῆς κατέκλυζαν τόν τάφο τοῦ μάρτυρα καί καθαγίαζαν τίς ψυχές καί τά σώματα ἀπό τό ἅγιο μύρο πού ἀνέβλυζε ἀπό τή σορό του, ἐνῶ προκαθήμενοι ἅγιοι καί ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῶν Θεσσαλονικέων ἀπό τό ἓνα μέρος καί λόγιοι ἄνδρες, ποιητές καί ρήτορες ἀπό τό ἄλλο, μέ λόγους, ἐγκώμια καί ὕμνους, ὕμνησαν καί τίμησαν τόν Μεγαλομάρτυρα Δημήτριο, μέ ἀποτέλεσμα νά δημιουργηθεῖ μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου μεγάλη καί πλούσια ρητορική καί ποιητική φιλολογία γύρω ἀπό τόν Ἅγιο. Ἡ ἀφθονία καί τό ἀέναο τοῦ μύρου κατακλύζει καί ἀρδεύει ὡς ποταμός καί πέλαγος ὃχι μόνο τή Θεσσαλονίκη ἀλλά καί ὁλόκληρη τήν οἰκουμένη καί ὁ μεγαλομάρτυς ἀπό ὑπέρμαχος καί φρουρός τῆς Θεσσαλονίκης γίνεται «ὑπέρμαχος τῆς οἰκουμένης» ὁλόκληρης.

Ἡ εὐλογία τοῦ μύρου τοῦ Ἁγίου Δημητρίου εἶναι ἐμφανής σέ ὅσους προστρέχουν στή χάρη τοῦ μεγαλομάρτυρος καί στήν ἐποχή μας. Καθημερινά οἱ ἱερεῖς καί οἱ

συνεργάτες τοῦ Ναοῦ γίνονται μάρτυρες τῶν θαυμαστῶν ἐπεμβάσεων καί θεραπειῶν πού ἐπιτελοῦνται μέ τό ἅγιο μύρο σέ ὅλο τόν κόσμο. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς γράφει χαρακτηριστικά πώς ὁ Ναός τοῦ ἁγίου Δημητρίου στή Θεσσαλονίκη γίνεται «παράδεισος ἄλλος, οὗ πηγὴν μύρων ἐκτρέχουσα τό τῆς γῆς ποτίζει ἅπαν πρόσωπον» καί τόν «κόσμον ὅλον ποταμιδόν καταρδεύει» (παράδεισος τοῦ ὁποίου ἡ πηγὴ τῶν μύρων πού τρέχει ποτίζει ὅλο τό πρόσωπο τῆς γῆς καί σάν ποτάμι καταρδεύει ὅλο τόν κόσμο).